

Medlem af Inatsisartut Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit

Besvarelse af § 37- spørgsmål nr. 003

09-02-2016
Sags nr. 2016-590
Dok. nr. 1932454

Kære Sara Olsvig

Du har den 4. januar 2016 stillet Naalakkersuisut en række spørgsmål om de internationale klimaforhandlinger under FN's klimakonvention i forbindelse med COP21.

Spørgsmålene er henvist til besvarelse af de ministre, der indgår i forhandlingsgruppen for de internationale klimaforhandlinger bestående af Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender, og Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og Justitsområdet.

- 1) Er "Samarbejdsaftale mellem regering og Naalakkersuisut om de internationale klimaforhandlinger under FN's klimakonvention" fra august 2012 fortsat gældende?

Ja samarbejdsaftalen mellem den danske regering og Naalakkersuisut er fortsat gældende.

- 2) Hvad var Naalakkersuisuts og den danske regerings mål for Grønland i forbindelse med COP21 forhandlingerne?

Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender har under klimaforhandlingerne deltaget i forhandlingerne som en del af Kongeriget Danmarks samlede forhandlingsdelegation i overensstemmelse med samarbejdsaftalen indgået imellem Grønlands Selvstyre og den danske regering. Formålet med Grønlands deltagelse i COP21 forhandlingerne var dermed at sikre, at grønlandske interesser varetages i forbindelse hermed.

Naalakkersuisut har hjemtaget ansvaret for at fastlægge Grønlands nationale klimapolitik også i forbindelse med implementering af FN's klimakonvention og tilhørende protokoller.

Naalakkersuisuts position forud for COP21 forhandlingerne var, at en beslutning om eventuel grønlandsk deltagelse i en ny global klimaaf tale, først og fremmest skulle afvente, at der var klarhed over, hvorledes en eventuel klimaaf tale ville komme til at se ud, herunder hvorledes eventuel grønlandsk deltagelse vil påvirke grønlandske interesser. Forudsætningen for at Grønland kan tiltræde

den nye klimaaf tale er, at dette sker under hensyntagen til ønsket om fremtidig industriel udvikling i Grønland.

Det var på forhånd ikke klart om parterne til FN's klimakonvention overhovedet ville nå til enighed om en ny global klimaaf tale, og hvilket format og rammer en evt. af tale ville sætte for, at Grønland og mange andre lande, der ikke har haft nogen nævneværdig industriel aktivitet i referenceåret 1990, kan øge den industrielle udvikling. En konkret forhandlingstekst blev derfor først præsenteret under den sidste uge af COP21.

- 3) Var det en del af forhandlingsstrategien at opnå en af tale der holder den globale opvarmning under 2 grader eller var der et andet mål?

Naalakkersuisut har i forhandlingsforløbet lagt vægt på, at en eventuel tiltrædelse af en ny klimaaf tale skal ske under hensyntagen til ønsket om fremtidig industriel udvikling i Grønland.

Naalakkersuisut er kritisk overfor den reduktionsmekanisme, der omhandler kvotesystemet, som blev brugt under Kyoto-protokollen, som Naalakkersuisut ikke anser for at være et retfærdigt grundlag for regulering af verdens CO₂-udledninger pga. referenceåret 1990.

Hvis Grønland og mange andre lande, der ikke havde nogen nævneværdig industriel aktivitet i referenceåret 1990, accepterer en fortsættelse af kvotesystemet i en ny klimaaf tale, som det har været implementeret under Kyotoprotokollen, vil Grønland komme til at betale massivt for fremtidige industrielle aktiviteter, mens industrialiserede lande blot forpligter sig til at reducere udledningen i allerede eksisterende aktiviteter. Dette system er konkurrenceforvridende og reflekterer ikke Klimakonventionens principper om, at landene skal påtage sig et fælles men differentieret ansvar.

Dette var årsagen til, at Grønland tog et territorialt forbehold overfor deltagelse i Kyoto-protokollens anden forpligtelsesperiode, hvor kun Danmark derfor var omfattet.

- 4) Hvorfor henviser Naalakkersuisut til den manglende bindende tekst om oprindelige folks rettigheder i reaktionerne på af talen?

Naalakkersuisut har med baggrund i FN's Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder arbejdet for, at klimaaf talen skulle inkludere juridisk bindende henvisninger til oprindelige folk, oprindelige folks ret til udvikling og respektere oprindelige folks rettigheder i handling mod klimaforandringerne.

Af denne årsag var det en skuffelse for Grønland, at der kun kom en reference til oprindelige folks rettigheder i af talens præambel, som dog ikke er juridisk bindende.

Danmark konsulterede løbende Grønland under forhandlingsforløbet og arbejdede hårdt for, at der kom en juridisk bindende reference til oprindelige

folks rettigheder. Der var dog ikke var støtte til at bevare en henvisning til oprindelige folks rettigheder i forhandlingerne blandet andet fordi der ikke er en fælles position og forståelse for oprindelige folks rettigheder internt i EU.

Naalakkersuisut udtrykte derfor skuffelse over den manglende bindende tekst om oprindelige folks rettigheder.

- 5) Var en bindende tekst om oprindelige folks rettigheder det Naalakkersuisut og regeringen havde satset på for at sikre Grønlands position?

Naalakkersuisut ønskede at parterne til FN's Klimakonvention blev enige om en aftale, der bygger på princippet om 'fælles men differentieret ansvar', og som dermed er i stand til at rumme hensynet til ønsket om fremtidig industriel udvikling i Grønland. Samtidig havde Naalakkersuisut også gerne set bindende henvisninger til oprindelige folks rettigheder.

- 6) Hvis det var det, hvorfor stod man så ikke fast på kravet?

Danmark og en række andre skandinaviske lande arbejdede hårdt for, at oprindelige folks rettigheder kom med, men de enkelte EU medlemslande (herunder Danmark) forhandler ikke selvstændigt under klimaforhandlinger men som en del af EU. Eftersom der ikke var en fælles position internt i EU, var det ikke muligt at presse på for oprindelige folks rettigheder i EU's videre forhandlinger.

- 7) Hvis Paris-aftalen er så stort et problem for Grønland, hvad var så Naalakkersuisuts plan B såfremt den bindende tekst om oprindelige folks rettigheder ikke kom med?

Naalakkersuisut har under klimaforhandlingerne først og fremmest haft fokus på, at Grønlands ønske om fremtidig industriel udvikling og en selvåren økonomi kan rummes indenfor den nye klimaaf tale.

- 8) Naalakkersuisut siger, at man nu skal overveje hvorvidt Grønland skal tage del i den netop indgåede klimaaf tale eller ej. Hvad er Naalakkersuisuts vurderinger af fordele og konsekvenser af dette?

Frem mod aftalens ikrafttræden i 2020 udestår et arbejde med at udmønte aftalens enkelte elementer. Bl.a. skal man udarbejde regler for opgørelse af parternes indsats.

EU's overordnede mål til klimaaf talem skal byrdefordeles mellem medlemsstaterne – herunder ift. Danmark. Målet ligger fast og udgør 40 pct. reduktion i 2030 ift. 1990 men hvad den danske andel kommer til at være er stadig uklart. Forhandlinger om EU's byrdefordelingen påbegyndes internt i EU i andet halvår af 2016 med udgangspunkt i et forslag fra Kommissionen.

Regeringens tilslutning til den globale klimaaf tale vil som udgangspunkt omfatte alle dele af riget. Såfremt Grønland (og Færøerne) ikke måtte ønske at være

omfattet af aftalen, kan der taget et territorielt forbehold i forbindelse med Kongerigets ratifikation.

Måtte der omvendt være et ønske om at være en del af Kongerigets forpligtelse, skal det aftales internt i Rigsfællesskabet, hvor stor en andel af den samlede forpligtelse, Grønland ønsker at forpligtelse sig til. Da Grønland ikke er selvstændig part i FN, vil fastsættelsen af det respektive mål være et internt anliggende i Rigsfællesskabet.

Som del af Kongeriget Danmark vil Grønland have status som iland i den nye aftale, og det forventes, at Grønland vil skulle tage del i Danmarks byrdefordeling ligesom tilfældet var under Kyoto-protokollens første implementeringsperiode, såfremt Grønland ønsker at tiltræde aftalen.

Ligeledes indeholder klimaaftalen bestemmelser omkring klimafinansiering fra ilande til ulande, som kompensation for forpligtelser omkring udledningsreduktioner, men Grønland kan ikke omfattes af disse bestemmelser, idet Grønland, som en del af Kongeriget Danmark, ikke er selvstændig part til aftalen, og Grønland kan på trods af en meget lille grad af industrialisering, ikke klassificeres som et uland under bestemmelserne i aftalen.

Skulle Grønland ønske at lade sig omfatte af aftalen, vil Grønland være forpligtet til at forhandle/fremlægge og opretholde nationalt fastsatte reduktionsbidrag, og til at fremlægge nye bidrag hver femte år, som er mere ambitiøse end tidligere bidrag.

Der kan fra 2020 forventes øget industriel udvikling i Grønland. Hvis planerne for udvikling af råstof- og oliesektoren, herunder industriel udvikling i øvrigt, effektueres, vil Grønland forøge sin årlige CO₂-udledning i forhold til hidtidig udledning, og Grønland kan dermed komme til at betale dyrt for fremtidig industriel udvikling, hvis Grønland tiltræder aftalen. Selvom der i perioden fra 2020 foretages energireducerende tiltag, vil det ikke kunne kompensere for den udledning, som forventes i kraft af fremtidig industriel udvikling.

En evt. tiltrædelse af den nye klimaaf tale kan dermed forhindre Grønlands fremtidige industrielle udvikling, idet Grønland vil skulle fremlægge nationale reduktionsbidrag som øges over tid.

Grønlands eventuelle deltagelse i klimaaftalen vil derfor kunne få meget store økonomiske konsekvenser for Grønlands fremtidige økonomi og udviklingsmuligheder.

- 9) Havde Naalakkersuisut forud for Paris forhandlingerne lagt en klar plan for Grønlands position i tilfælde af, at verdens lande indgik en historisk god klima-aftale i Paris?

Naalakkersuisut havde forud for COP21 givet et tydeligt mandat til Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender som gik ud på, at en eventuel tiltrædelse af en ny klimaaf tale skal ske under

hensyntagen til ønsket om fremtidig industriel udvikling i Grønland, og at sagen skulle forelægges for Naalakkersuisut til politisk stillingtagen, når der var klarhed over hvorledes en sådan klimaaf tale ville se ud, i det omfang Grønland foreslås at deltage i aftalen.

10) Hvis ikke, hvorfor og hvis ja, hvad var så planen?

Henvisning til besvarelse af spørgsmål 9.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Vittus Qujaukitsoq

Naalakkersuisoq for Erhverv,
Arbejdsmarked, Handel og
Udenrigsanliggender

Mala Høy Kuko

Naalakkersuisoq for Natur, Miljø og
Justitsområdet